■ روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران ■ مدیر مسؤول: مهدی عرفاتی

جام جم

■ شاپا: ISSN۱۷۳۵-۳۶۳۷
■ پایگاه اطلاع رسانی: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹
■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱ ■ دورنگار تحریریه: ۲۲۲۲۶۲۵۲
■ سازمان شهرستان‌ها: ۴۵۸۹۷ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۴۴۲۰۲۹۳۰ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰
■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰ ■ روابط عمومی: ۲۲۲۶۲۱۴۲
■ چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم

پنجشنبه ۸ آبان ۱۳۹۹ | ۱۲ ربیع‌الاول ۱۴۴۲ | ۲۰ صفحه | سال بیست و یکم - شماره ۵۷۹۰ | استان تهران و البرز ۲۵۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۱۵۰۰ تومان | Thursday-October 29,2020

حدیث روز: تحف‌العقول

امام سجاد(ع): حق نماز این است که بدانی نماز، روی آوردن به درگاه خداست و تو در نماز در برابر خداوند ایستاده‌ای.

واحه: قیصر امین‌پور

بفرمایید فردا زودتر فردا شود، امروز همین حالا بیاید وعده آینده‌های ما

امروز در تاریخ:

- ضرب و توزیع سکه‌های جدید پس از پیروزی انقلاب اسلامی(۱۳۵۸ش)
- شهادت محمدحسین فهمیده/روز نوجوان (۱۳۵۹ش)
- درگذشت قیصر امین‌پور، شاعر معاصر(۱۳۸۶ش)
- حمله رژیم صهیونیستی به شبه‌جزیره سینا و آغاز جنگ دوم اعراب و اسرائیل(۱۹۵۶م)
- ایجاد اولین قانون اساسی اتحادیه اروپا(۲۰۰۴م)

اوقات شرعی:

اذان ظهر: ۱۱/۴۸ — غروب آفتاب: ۱۷/۱۲
اذان مغرب: ۱۷/۳۱ — نیمه‌شب شرعی: ۲۳/۰۶
اذان صبح (فردا): ۵/۰۰ — طلوع خورشید(فردا): ۶/۲۵

پیش‌بینی آب و هوا پنجشنبه

تهران	ایلام	اردبیل	بوشهر	ساری	سنندج	شهرکرد	کرمان
۲۳ / ۱۲	۲۶ / ۶	۲۴ / ۶	۳۲ / ۲۰	۲۵ / ۱۲	۲۷ / ۵	۲۱ / -۲	۲۲ / ۲

حکمت ۳۲: نهج‌البلاغه

نیکوکار از کار نیک بهتر و بدکار از کار بد بدتر است.

بوق اشغال

گفت‌وگو با دکتر پیروز مجتهدزاده، صاحب‌نظر جغرافیای سیاسی

دروغگویی، مادر فتنه‌هاست

عکس: مجید آزاد

علی مظاهری
روزنامه‌نگار

بای بسم‌ا... / استاد مجتهدزاده از چهره‌های ماندگار قلمروی جغرافیای سیاسی است و سرآمد و نام‌آور. این صاحب‌نظر نیاز به معرفی ندارد، نه این‌که هماره در جنجال‌های مطبوعاتی نامش را دیده‌ایم بلکه فراتر، خاطره جمعی هموطنان، تلاش‌ها و تاثیرگذاری او را در قطع امید اماراتی‌ها سرِ ادعای مالکیتِ جزایر سه‌گانه خلیج همیشه فارس فرایاد دارند. «افتخار مقدمه غروره و غرور خیلی بده؛ خاکی باشید و معمولی». به سرنوشت اعتقاد ندارد. زندگی را همانی می‌داند که خودتو می‌سازی و آنچه انگیزه‌اش شد تا دکتر پیروز مجتهدزاده شود. این سفارش یک چهره سیاسی بود در سال ۱۳۵۰ که شاگرد اول دانشگاه تهران شد؛ «بهتره بورس انگلیس را بگیری. ۲۰۰ سال در شرق حکومت کرد همه اسناد ما را برد. بروید آنها را مطالعه کنید. تا کی منتظر باشیم جک و جورج غربی به ما بگویند ما کی هستیم. سرانجام این فرزندان ایران هستند که باید بروند مطالعه کنند و دریابند ما کی هستیم»

فراتر از مسائل تاریخی سیاسی ژئوپلتیک با استاد درباره خودش گپ زدیم تا به گفته ایشان: در فضای این گفت‌وگو زیربناهای تربیت خانواده مجتهدزاده رو دریابیم.

گفت‌وگوهای نخستین را از لندن انجام داد. گرم و همدل شده بودیم. تا رسید تهران خبرم کرد و سپس دیدار و تماس و سرانجام یک بعد از ظهر تا شبانگاهان در دفتر سردبیری با هم سخن گفتیم و نمک حرف‌هامان همیشه خدا خنده‌ها و سرزندگی استاد بود: «هر انسانی یه پروفایلی داره. اون طرف خوشگل من رو بگیر، شوخی می‌کنم من نمی‌خوام هیچ جور نمایش بدم.»

لندنی‌ها هم مث ما اهل تعارف‌اند؟

هیچ جای دنیا این جور تعارفات نیست. بی‌نظیر یا کم‌نظیره؛ لاجرم تعارف تبدیل شد به دروغ که مادرِ فتنه‌هاست.

ویژگی خوب تهران که لندن نداره؟

من ایرونی‌ام و هرجا باشم احساس و فکرم شاید عوض میشه؛ اما خون و وجود خود من عوض نمیشه.

اونجا چی داره که کاش اینجا داشت؟

راستگویی.

ریشه آزادگی؟

عدم تعلق و عدم نیاز.

درآمد شخصی‌تون؟

نمی‌گم ثروتمندم. آدم مهمی‌ام اصلا نیستم.

کیا حرف حساب سرشون نمیشه؟

اونایی که پایبند تفکر خاصی‌اند و دشمنان ملت و تحریف‌کنندگان تاریخ چون قصد خاصی دارند، هرچی بگی فایده نداره.

حرف حساب، دشمن کیاست؟

شیادان و سوءاستفاده‌چی‌ها.

همسرتون؟

لُر هستن. همون جا با همسرم آشنا شدم. اومده بود برای معالجه. تا این حد می‌تونم بگم.

فرزندان‌تون؟

بچه‌های من دخترن و متولد اونجان. با فرهنگ ما زیاد آشنا نیستن.

نکته مهم تربیتی؟

برای فرزندانم هیچ برنامه‌ریزی‌ای نکردم؛ چون فرزند تحت مسؤولیتم است که خوب بار بیاد. وقتی بزرگ شد، مستقله

حتی درباره تحصیل؟

یک کلام نگفتم چه رشته‌ای بخونین.

توصیه‌تون به بچه‌ها؟

اگر پیش می‌اومد که نیومد. البته در لباس یا آرایش افراط خاصی می‌کردن که توصیه می‌کردم.

سلیقه پوششی خودتون؟

تمام لباس‌هام رو خانم میخره نه خودم. همیشه سعی کردم شیک باشم و دقت کردم وقاحت به خرج ندم.

میگین دوستش دارین؟

عشق و علاقه و وفا رو به زبون نمیارم هرچند دوست دارم باهام این جور رفتار بشه و بهم بگن و لوس بشم.

ریشه رفتارهاتون؟

قدم به قدم تحت تاثیر خانواده مجتهد هستم؛ اون خلوص رفتار مجتهد و نیت پاک مجتهد. (پدر بزرگ)

متعصب هم هستین؟

تنها تعصبی که دارم به وطنمه.

اندرز به فرزندان؟

می‌گفتم یه چیز یادتون باشه اسم‌تون مجتهدزاده است. به انگلیسی هم می‌نویسین مجتهدزاده. این جور لباس با این اسم جور درنمیاد. بعدش معنای اسمش رو ترجمه می‌کردم.

مگه فارسی...؟

فارسی درست بلد نیستن متاسفانه...

«متاسفانه»ای چنین غلیظ؟

خیلی سعی کردم این بچه‌ها رو بیارم ایران، اُخت بشن اما دیگر کتک‌کاری هم بکنین، نمیان.

از همسرتون درباره شما؟

هرعیبی پیروز داشته باشه یه حُسنِ بزرگ داره: هرگز دروغ نمیگه، حتی به زیانش باشه. این تشکر توی دل من هست.

آرزوی قلبی برای بچه‌ها؟

آرزو نمی‌کنم ملکه انگلیس باشن، آرزو می‌کنم از نظر فکری، اجتماعی و شخصیتی سلامت و موفق باشن.

روش زیستگاری؟

مشکلات بیرون رو هرگز به خونه نمیارم چون ایجاد کینه و بدبینی می‌کنه.

راز خوشبختی خونوادگی؟

اگه خطاکردی عذرخواهی کن ،گرچه زن ایرونی عذرخواهی نمی‌پذیره. دروغ نگی، فریب ندهی، چیزی نگی که خفیف بشه.

مشکل شما و خانوم‌تون؟

چنان «زن و مرد برابری» برای من درآورده که پدرم رو درآورده. من بدبخت با ذهن اروپایی گفتم زن و مرد برابرن، یک برابری حواله ما کرد!

وقتی اولین‌بار که وارد انگلیس شدین؟

دیدِ قحطی‌زده‌ها رو نداشتم که هوش از سرم بره، دیدِ منتقدانه داشتم.

اونایی که توی فرنگستون اسمشون رو هم عوض می‌کنن؟

بله موشون رو رنگ می‌کنن لنز می‌ذارن ولی کریه‌تر میشن. انسان باید خودش باشه. انسان که خودش رو بشناسه به‌خودش متکی و پایبنده وگرنه شخصیتش متزلزله.

این‌که ۵۰سال اونجایین یه کلمه انگلیسی نمی‌گین؟

۵۰سال انگلیسم ولی مرتب به فارسی گفتم و نوشتم.

حالت همیشگی؟

اگر نسبت به وطنم اهانتی می‌شد، دشمن خارجی می‌خواست به وطنم لطمه بزنه، از کوره درمی‌رفتم.

خارج‌نشین‌ها که میگن از جمهوری اسلامی اینقدر دفاع می‌کنین؟

می‌گم شعور ندارین این دفاع از وطنمه.

گذران خلوتِ آسوده با؟

بیشتر موسیقی عصر طلایی ایرانی بنان گوش میدم. اینها تاج موسیقی ایران بودند. شجریان بدون تردید خواننده خوبی بود؛ ولی هرگز از دید من، خسرو آواز ایران نبود. ویگن را خیلی قبول دارم.

وکتابخوانی چی؟

در خلوت، دیگر کتابی نمی‌خونم برای این‌که به مرحله‌ای رسیدن که خوندن‌شون عذاب‌آوره. کجاهاشون اشتباه‌ست و... نه که دانشمند دهر باشم

حتی شاهنامه یا سعدی؟

در اینها ایرادهایی می‌بینم.

یادگاری شما برای همه ایرونی‌ها؟

بیشتر مواقع ترجیح میدم از تالیفات خودم...

بیمه نام نیک؟

وقتی نام، نیک است که طبیعی باشد. اگر شما بخواهید نام بسازید برای نیک بودن هیچ‌وقت نمی‌شود چون باید بر اساس صداقت باشد.

کدام ویژگی ما را ایرانی می‌کند؟

هویت هر ملتی براساس فرهنگش شکل می‌گیرد. فرهنگ ما به‌ویژه ادبیات فارسی و موسیقی‌اش خیلی غنی است، قدمت ادیان ایرانی که در مقاطعی از زندگی بشری خیلی موثر بوده، ولی نمی‌تونیم خودمون رو فریب بدیم و منکربشیم. در قرون میانه بخش بزرگی از بی‌اخلاقی وارد این فرهنگ شده که بزرگ‌ترین این بی‌اخلاقی دروغگوییه. ایرانی، نقدپذیر نیست این سومین خصلت ماست.

اگه از یه انگلیسی نشونی بپرسین؟

محاله انگلیس، آدرس بپرسید و طرف کارش رو رها نکنه و نیاد شما رو به‌درستی راهنمایی نکنه.

شما در لندن هم یا... میگین؟

ایرونی باشه بله. همین رو بنویس!

به کی اجازه میدین با شما شوخی کنه؟

هیشکی و با همه. دیدین که با شما راحت گفتم و خندیدم. خیلی راحت گفتم آخه این میوه پذیراییه؟(سیب و پرتقال و نارنگی) که راحت بشه...

عده‌ای که میگن چی بودیم چی شدیم؟

این به معنای این نیست که یک سیاستمدار رو بهتر از دیگری بدونیم. این سیاستمدار نیست که اون‌موقع رو طلایی کرده باشه و این دوره رو مسی. طبقه نخبه تحصیلکرده هستند که تاثیر میذارن.

از جلوه‌های فرهنگ عمومی امروز ما؟

سیاست‌زدگی و صحنه سازی دروغیه. براشون همه‌چیز دنیا سیاه و سفیده انگار.

مزاحم تلفنی داشتین؟

نه من اینقده بگوبخند می‌کنم که...

زنگ زدن فحش بِدن؟

اوه... فحش تلفنی زیاد شنیدم. حتی توی اینترنت و فیسبوک.

واکنش‌تون؟

من هم همون‌جا عین اون فحش رو به‌خودش تحویل میدم و می‌خندم.

نمیگن آقا اینها برای شما قبیحه که؟

چرا قبیحه؟ من هم آدمم دیگه!

شما دانشمندین آخه!

دانشمندبودن با فحش‌خوردن فرق می‌کنه.

فحشی که نداده باشین هست؟

در فحش‌دادن سعی می‌کنم خنده‌ای توش باشه. با عصبانیت هم فحش میدم بعدش می‌خندم.

بیشتر اهانت‌ها و فحاشی‌هایی که شنیدین؟

مستندا از طرف شخص خاصی که در عمل ثابت کرده متولی مصدق‌ستایی‌ها و تحریف تاریخ به سود مصدق السلطنه قاجاری‌است. کسانی که به‌خاطر آبروداری اهانت‌ها را پاسخ نمیدن به فحاش‌ها کمک می‌دهند که ترور شخصیت کنند.

رای هم دادین؟

نه

در انگلیس چی؟

اونجا خطرناکه، نه ندادم.

چیدمان منزل، براتون مهمه؟

چون دوست دارم شیک‌پوش باشم، دوست دارم خونه هم مدرن و تمیز باشه. البته به‌شدت از زرق‌وبرق بیزارم.

چیده‌مان خونه‌تون در لندن جوری هست که یادآور ایران باشه؟

اول این‌که معماری خونه رو تغییردادیم. ورودی خروجی‌ها همه‌ش طاق‌داره، حتی اتاق نشیمن و پذیرایی. راهروها همش فرش ایرونی پهنه با ظروف ایرونی.

کسی که خونه‌تون میاد؟

فکرمی‌کنه وارد قسمتی از ایران شده.

کسی که شما رو از ته دل دوست داشته باشه؟

شما می‌خواین از مسائل عشقی من سر دربیارین!

مثلا حس کردین از من موج مثبت دریافت می‌کنین؟

آره ولی من به همه موج‌های مثبت، جواب مثبت نمیدم. جدی میگم من آدم بی‌اختیاری نیستم.

پس حسابگرین استاد؟

نه آدم دقیقی هستم، فقط به شما میگم.

حس‌تون نسبت به موهای سفیدتون؟

خیلی خوشحالم؛ علامت افتادگی، وقار پختگی و... است

این مقدار شهرت فعلی دوست داشتنیه، لذتی داره؟

درمجموع خوشحالم (که با راضی‌بودن فرق می‌کنه) شرایطی که انگیزه‌ها و خواست‌های درونی‌تون رضایت حاصل می‌کنه. شهرت من اندکه ولی خوب و مثبته.

همه فهمیدن درباره شما؟

این‌که من راحت صحبت می‌کنم غرض خاصی ندارم و تنها غرض من وطن‌پرستی منه. البته انتقادات زیادی هم به‌جاش دارم.

کاری که نمی‌کنین؟

من سیگار نمی‌کشم.

زندگی تا کجا شیرین و محترمانه ست؟

تا اونجایی که خودت بتونی خودت رو اداره بکنی. روزی که این به اختیارخودت نباشه، بهتره که نباشی.

راز و نیازتون با خدا؟

به زبان فارسی میگم (چون معتقدم خدا فارسی هم بلده!) خدایا من رو به روزی که محتاج دیگری باشم برای مدیریت جسم خودم خیلی ازت ممنون میشم که اون روز نباشم.

درباره مرگ چی فکرمی‌کنین؟

دوستان می‌رسن میگن الهی ۱۲۰ساله بشی میگم شما با من چه دشمنی دارین، خدانکنه، مث یه تیکه گوشت یه گوشه افتاده باشی نه حرمت نه احترام داشته‌باشی و نتونی خودت رو اداره بکنی این کفره، گناهه و فحشه به من.

چکیده دیدگاه‌تون برای جوونها؟

اول با خودتان صادق باشین؛ یعنی خودتان را فریب ندهید. این بزرگ‌ترین توصیه من است برای موفقیت و پیشرفت، هرگز دنبال تزویر نروید. خودتان را بسازید. سعی‌نکنید مصنوعی ترقی‌کنید، فرو می‌ریزد اما اگر اصالت داشته‌باشید استوار می‌مائد.

مرور و عبور با جام جم ۲۰۰ سال قبل

۸ آبان

راه کربلا باز شد

به دنبال توافق‌های صورت‌گرفته میان مسؤولان ایرانی و عراقی، راه کربلا از دیروز به‌طور رسمی روی عاشقان کربلا باز شد. با این توافق تعداد زائران اعزامی به شهرهای مقدس عراق از ۳۰۰۰ نفر به ۴۸۰۰ نفر افزایش یافت. حسین رضایی، رئیس سازمان حج و زیارت در مصاحبه‌ای با اشاره به توافق‌های اخیر ایران و عراق برای اعزام زائران به عتبات عالیات گفت: در سفر قبلی به همراه آقای خرازی به عراق مذاکرات درباره ازسرگیری عزیمت زائران به این کشور انجام و هزینه اعزام همان قیمت قبلی ۴۳۵ دلار تعیین شد. یك روز هم به سفر زائران اضافه شده و کل مسافرت هفت شب و هشت روز خواهد بود. (صفحات یك و ۱۳)

۹ آبان

برج میلاد، مقاوم در مقابل هر نوع زلزله‌ای

مهندس محمد تجویدی، مدیر فنی برج میلاد در گفت‌وگو با جام جم درباره میزان مقاومت برج در برابر زلزله و بادهای شدید گفت: در هر منطقه‌ای که سازه‌ای می‌سازیم برای آن عمری در نظر می‌گیریم و در این مدت احتمال وقوع زلزله و خساراتی که می‌تواند وارد کند را محاسبه می‌کنیم. بر اساس محاسباتی که که برای برج میلاد انجام داده‌ایم، این برج برای بزرگ‌ترین زلزله ممکن تهران پایدار خواهد بود. یعنی اگر فرض کنیم عمر مفید این برج صد سال باشد طی این صد سال اگر زلزله‌ای رخ دهد سازه ترک نخواهد خورد و اگر بزرگ‌ترین زلزله رخ دهد واژگون نخواهد شد. در برابر شدیدترین بادها که تاثیری نصف زلزله دارد، برج میلاد کاملا مقاوم است. (صفحه ۱۲)

حکم صدور بازداشت بی‌نظیر بوتو

یك دادگاه پاکستان حکم جلب بی‌نظیر بوتو، نخست‌وزیر سابق این کشور را که از حاضرشدن در برابر دادگاه برای رسیدگی به اتهام فساد مالی وی سر باز زده است، صادر کرد. به گزارش خبرگزاری فرانسه از اسلام‌آباد، مقام‌های دادگاه راولپندی روز گذشته گفتند: این دادگاه با صدور حکمی دستور داده است بوتو که در انگلیس به سر می‌برد دستگیر و ۱۰ نوامبر به دادگاه برای محاکمه آورده شود. به گفته مقام‌های دادگاه راولپندی، بوتو، نخست‌وزیر سابق پاکستان با سوءاستفاده از اختیاراتش به‌طور غیرقانونی ثروت کلانی انباشته است. (صفحه ۱۳)

مایلی‌کهن: سرمربی جدید تیم ملی به‌زودی معرفی می‌شود

در ادامه گفت‌وگوهای جام جم با دست‌اندرکاران و کارشناسان فوتبال درخصوص علل شکست تیم ملی فوتبال در رقابت‌های جام قهرمانی ملت‌های آسیا، امروز پای صحبت محمد مایلی‌کهن نشستیم که چهار سال قبل سرمربی تیم ملی ایران در مسابقه‌های جام ملت‌های آسیا بود. سال ۹۷ مغضوب بود و حالا محبوب شده. این به چه دلیل است؟ دمدمی بودن مزاج ما؟ شاید! اما هرچه که باشد او در بدترین شرایط دست فوتبال ما را گرفت و حالا بیش از هرکس دیگری حق حرف زدن دارد:

آقای مایلی‌کهن! حالا که تیم ملی با این ستاره‌ها باخت، همه نگاه‌ها دوباره به طرف شما برگشت.

این‌که چیز خوبی نیست، اتفاقا خیلی هم بد است!

از این‌که تیم ملی باخت چه احساسی دارید؟

یک احساس خیلی بد. مثل همه ایرانی‌ها. اگر من به صرف این که دوره قبلی جام ملت‌ها مربی تیم بوده‌ام، حالا دلم بخواهد تیم ببازد و حقانیت من ثابت شود، بچگی است. این کار آدم‌های ضد وطن است. (صفحه۱۵)

گفت‌وگوی بوق اشغال با یونس شکرخواه

چطور روزنامه‌نگار شدید؟ هادی خانیکی پاس داد و جلال رفیع هم شوت زد.
داستان مورد علاقه؟ شازده کوچولو.
زیباترین دیالوگ داستان؟ آن چه اصل است ز دیده پنهان است .
رمان دلچسب؟ عالیجناب دن‌کیشوت .
مهم‌ترین اثر عرفانی که خوانده‌اید؟ تذکره‌الاولیاء .
اشیاء اتاقی که در آن می‌نویسید؟ در آشپزخانه می‌نویسم. گاز، یخچال، فریزر، کاسه، بشقاب و ...
نظرتان درباره به یکباره از خواب پریدن؟ هیچی ! دوباره خوابیدن .
یک نابغه؟ بیل گیتس .
تعریفتان از روزنامه‌نگاری؟ سم شیرین. (صفحه ۵)

واگن اختصاصی مترو برای خانم‌ها

شرکت متروی تهران به منظور آسایش مسافران خانم به‌تازگی یک واگن به بانوان اختصاص داده است.

محمدرضا براری ،مدیرمتروی تهران در این باره به ایرنا گفت: اختصاص این واگن به بانوان به این معنا نیست که زنان مجبور به استفاده از این واگن اختصاصی هستند. خانم‌هایی که همراه اعضای خانواده خود سفر می‌کنند، می‌توانند از دیگر واگن‌های مترو نیز استفاده کنند.

هر واگن حدود ۲۰۰ نفر در حالت عادی و تا حدود ۳۰۰ مسافر در ساعات پر رفت و آمد گنجایش دارد.

گفتنی است شرکت مترو در اولین روز اختصاص یک واگن به خانم‌ها با اعتراض آقایان مواجه شد ولی خیلی زود موضوع عادی شد (صفحه ۱۳)